

Onderzoeken onder bewoners en bezoekers wijzen uit

Hoge waardering voor Drentsche Aa

In dit nummer

- Dorp in beeld: Drouwen
- Op pad met Sonja van der Meer van Het Drentse Landschap
- Drentsche Aa-gidsen in het zonnetje
- Inrichting De Strubben Kniphorstbosch
- Inrichtings- en beheerplan Ballooërveld

Nummer 15
Oktober 2010

Het Drentsche Aa-gebied staat er uitstekend op. Zowel bewoners en bezoekers geven het gebied een hoog cijfer. Eensgezind waarderen zij vooral de rust, de natuur en de mogelijkheden voor fietsen en wandelen. Ook de recreatieve voorzieningen krijgen een pluim en over het beheer is men grosso modo tevreden. Dat blijkt uit twee onderzoeken die het Overlegorgaan in de afgelopen tijd heeft laten uitvoeren: een recreatieonderzoek en een telefonische enquête onder bewoners en omwonenden.

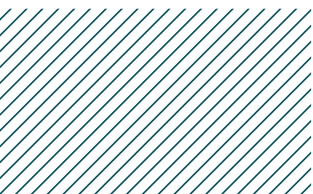

Bewonersonderzoek

Hoe denken bewoners van het Nationaal Landschap en directe omgeving over het Drentsche Aa-gebied? Wat weten ze van het gebied en hoe maken ze er gebruik van? Om antwoorden op deze vragen te krijgen heeft onderzoeksbureau Kien het afgelopen voorjaar een telefonisch onderzoek uitgevoerd. Er werden drie groepen mensen benaderd: bewoners van het Nationaal Park, bewoners van het Nationaal Landschap daaromheen en bewoners van de 'schil' van twee kilometer rond het Nationaal Landschap (met daarin Assen), aangevuld met inwoners van Groningen en Veendam. Van de ruim 2900 mensen die gebeld werden, waren 731 bereid om aan het onderzoek deel te nemen. Een klein deel bleek het gebied niet te kennen en viel daarom af voor verdere vragen; 660 personen beantwoordden de volledige vragenlijst. Dat leidt volgens het onderzoeksbureau tot voldoende betrouwbare uitkomsten. De belangrijkste uitkomsten op een rij.

- Een grote meerderheid heeft een positief beeld van het Drentsche Aa-gebied. Van alle drie de groepen krijgt het gemiddeld een acht als rapportcijfer, vooral vanwege het afwisselende landschap, de mooie natuur en de mogelijkheden voor wandelen en fietsen.
- Wandelen, fietsen en genieten van de natuur zijn dan ook veruit de meest genoemde motieven om het gebied in te trekken. Bij de bezoekfrequentie zijn er overigens opvallende verschillen: terwijl 65 procent van de Nationaal Parkbewoners en 44 procent van de bewoners van het Nationaal Landschap zeer vaak in het gebied op pad gaat, is dat bij de 'schilbewoners' slechts ruim 14 procent. Maar van de laatste groep bezoekt toch altijd nog ruim tachtig procent het gebied minstens tweemaal per jaar.
- Over het beheer van het gebied is men in het algemeen goed te spreken; gemiddeld krijgt het beheer een 7,5 als rapportcijfer.
- Het beleid voor het gebied blijkt nauwelijks bekend. Als men al een speerpunt weet te noemen, is dat bescherming van de natuur. Dat het beleid zich in werkelijkheid ook richt op cultuurhistorie, leefbaarheid en landbouw, is dus kennelijk nog niet doorgedrongen. Overigens geven veel mensen aan ook weinig belangstelling voor het beleid te hebben.
- Als er iets te verbeteren valt, dan is dat de informatievoorziening en de communicatie. Men vindt de informatie over het Nationaal Landschap en het Nationaal Park weliswaar begrijpelijk en van goede kwaliteit, maar niet volledig en niet frequent genoeg. Gevraagd naar waarover men dan meer zou willen weten, worden vooral wandel- en fietsroutes en de natuur genoemd.

Tallose favoriete plekjes

In het onderzoek is bewoners gevraagd naar hun favoriete plekje in het Drentsche Aa-gebied. Daar komt een waslijst aan plekje uit. Alleen het Ballooërveld en het beekdal bij Oudemolen springen er een beetje uit, maar verder heeft ieder zijn of haar heel eigen voorkeur. Veel mensen geven aan dat ze geen favoriet plekje hebben maar het gebied als geheel mooi vinden.

Jaap Menses

Recreatieonderzoek

In het Drentsche Aa-gebied is de laatste jaren veel gebeurd op het gebied van recreatieve voorzieningen, denk aan de toegangspoorten van het Nationaal Park, het netwerk van gastheren en -vrouwen en nieuwe paden. Om na te gaan of de maatregelen effectief zijn, moet je eerst de feiten kennen: hoeveel bezoekers komen er, hoe zijn hun aantallen gespreid in tijd en ruimte, waar komen de bezoekers vandaan, wat is hun profiel, wat zoeken ze? Daarom heeft het Overlegorgaan een recreatieonderzoek laten uitvoeren door de Grontmij en bureau Vandertuuk. Dit onderzoek dient als 'nulmeting': de beginsituatie is in kaart gebracht. Door herhaling in de toekomst kunnen veranderingen worden gevolgd.

Het onderzoek liep van december 2008 tot december 2009 en bestond uit twee delen. Er zijn ruim duizend enquêtes onder bezoekers afgenomen, de meeste 'in het veld' op allerlei plaatsen verspreid over het gebied, een klein deel schriftelijk onder gasten van recreatieondernemers. Daarnaast zijn met 'telslangen' de aantallen auto's op de drie toegangspoorten en het knooppunt Oudemolen gemeten. Een greep uit de resultaten.

- Een ruime meerderheid van de bezoekers komt uit de directe omgeving: 25 procent uit het gebied zelf, 32 procent uit overig Drenthe en 30 procent uit de provincie Groningen. De meesten komen dan ook voor een dagje; 15 procent overnacht in het gebied, een iets hoger percentage op een vakantieadres daarbuiten.
- De leeftijdsgroep van 46 tot 65 jaar is naar verhouding oververtegenwoordigd; er komen weinig jongeren. De meeste bezoekers komen met z'n tweeën; een kwart bestaat uit gezinnen.
- Veel bezoekers komen keer op keer terug. De waardering is hoog: het gebied krijgt een 8,3 als rapportcijfer. Men komt vooral voor de rust, de stilte en de mooie omgeving met veel natuur. Ook de voorzieningen scoren goed met een 8,2. Voor bijna iedereen voldoet het bezoek aan de verwachtingen; een kwart geeft zelfs aan dat het bezoek de verwachtingen overtreft!
- Ongeveer tweederde van de bezoekers komt met de auto. De overgrote meerderheid zet die ergens neer en trekt wandelend of per fiets verder het gebied in.
- Wandelen en fietsen zijn veruit de belangrijkste activiteiten. Alle seizoenen komen daarvoor in aanmerking; er is slechts een lichte voorkeur voor de zomer.
- De toegangspoorten worden nog niet erg druk gebruikt, waarbij wel de kanttekening hoort dat ze ten tijde van het onderzoek nog maar kort bestonden. Er is zowel doordeweeks als in de weekends gemeten; het gemiddeld aantal auto's per dag varieert van 1 tot 65. Toegangspoorst Wedbroeken (bij Tynaarlo) en knooppunt Oudemolen krijgen aanzienlijk meer bezoek dan de toegangspoorten Homanshof in Anloo en Onder de Molen in Rolde.
- De N33 lijkt als scheidslijn te fungeren. Ten noorden van deze weg begeven de bezoekers zich door het hele gebied; ten zuiden ervan bezoeken de meesten gericht één bepaalde plek. De aanwezigheid van publiekstrekkingen als Boomkroonpad en Herinneringscentrum Westerbork zal daaraan niet vreemd zijn. Er is weinig recreatief verkeer over en weer tussen noord en zuid.

Acties

In reactie op beide onderzoeken zijn de volgende acties uitgevoerd:

Op onze website www.drentscheaa.nl is de menustructuur aangepast zodat mensen die op zoek zijn naar activiteiten in het gebied, direct worden gewezen op de gratis 'Op Stap-krant' die bij bijna alle ondernemers in het gebied kan worden meegenomen. In deze krant is een jaaroverzicht opgenomen van alle excursies in het Nationaal Landschap Drentsche Aa. Uiteraard kan de krant ook digitaal worden geraadpleegd.

Daarnaast is in de menustructuur het woord 'beleid' toegevoegd, zodat ook de beleidsstukken van het Overlegorgaan beter te vinden zijn.

Bezoekers van het Drentsche Aa-gebied worden inmiddels via aparte borden vanaf de A28, de N34 en de N33 naar de toegangspoorten verwezen.

Over het aanbod van een aantal voorzieningen in het gebied zijn de bezoekers minder tevreden. Het betreft het aanbod van voorzieningen voor mindervaliden en vooral het aanbod en de kwaliteit van de sanitaire voorzieningen. Hier wordt in de nabije toekomst aan gewerkt:

- In het projectplan voor de Toegangspoorst Dijkveld aan de oostkant van Assen, dat door de gemeente Assen is opgesteld, is voorzien in de aanleg van een mindervalidenpad.
- Zoals al was voorzien bij de aanleg, wordt voor Toegangspoorst Wedbroeken nu gewerkt aan een projectvoorstel voor realisatie en beheer van een kiosk met toiletvoorziening.

Drouwen ligt op de Hondsrug, omgeven door het Hunzedal, de boswachterij Gieten-Borger en het Drouwenerzand. In de prehistorie was het gebied al in trek als woonplaats; daarvan getuigen de liefst acht hunebedden en enkele grafheuvels tussen Drouwen en Bronneger. Het dorp zelf kent ook een lange historie: de eerste vermelding stamt uit 944. In dat jaar telde het dorp twaalf boerderijen. In die tijd en nog eeuwen daarna heette Drouwen 'Druwen'; een naam die mogelijk afgeleid is van het woord 'druwe', dat akker betekent, of van de persoonsnaam Druwe.

Drouwen

Ons kende ons

Piet Krol is een geboren en getogen Drouwenaar. Hij vertelt liefdevol over zijn dorp. "Vroeger, toen ik jong was, zag het er hier heel anders uit. Vanuit het dorp kon je de Roldertoren zien liggen en Grolloo ook. Daartussen lagen uitgestrekte heidevelden met hier en daar een ven. Tja, dat is nu wel anders."

Piet denkt met genoeg terug aan vroeger: "In mijn jeugd was de sfeer erg prettig. Iedereen kende elkaar. Men hielp elkaar overal mee. Als een boer zijn rogge wilde oogsten, vroeg hij een aantal mensen om te komen helpen. Soms hadden de kleine keuterboeren geen paard en dan leenden ze er een van een buurman. Op zijn beurt hielp de keuterboer zijn buurman dan ook weer met diens oogst." Het verschil met tegenwoordig is groot. "De deur hoefde niet op slot. Sterker nog: soms stonden teruggebrachte melkbussen een dag lang met een zakje geld erbij langs de weg. De mensen werkten zelf op het land en er kwam niemand op het idee om..." In zijn jeugd waren er veel keuterijen en een enkele grotere boerderij. En wat de winkels betreft: er was destijds een bakker, een kruidenier,

een smid, een melkfabriek en een café. Piet beschrijft het verenigingsleven van toen en blijft opsommen wat er allemaal was: "Ja, wat was er niet? Alles was er toch. Toneel, zang, de harmonievereniging, gym, korfbal, noem het maar."

Drouwener stoetkonten

Het boerenleven is, op twee boerenbedrijven na, verdwenen en het dorp kent geen winkel meer. Zoals overal zijn er mensen uit andere delen van het land in het dorp komen wonen. Deze drie factoren plus de enorme stroom toeristen, hebben Drouwen behoorlijk veranderd. Piet vertelt dat er bijna vijfhonderd inwoners zijn. Hij

kent lang niet meer iedereen. Gelukkig lijkt de wijk waarin hij woont wel weer op een klein dorp. En de sfeer is nog altijd gemoedelijk. Maar soms windt Piet zich wel op: "In het dorp staan prachtige Saksische boerderijen. De meeste zijn gekocht door mensen van buitenaf. Veelal planten zij een dichte hoge haag en dan zodanig dat er van hun boerderij niets meer te zien is!" Eeuwig zonde vindt Piet dat, voor het dorp en voor de toeristen. Drouwen heeft nog altijd de basisschool. En ondanks alle veranderingen staat het dorps huis nog fier overeind. Er is een vereniging voor ouderen, een toneelvereniging, tafeltennis en een biljart- en kaartclub. Ook de vereniging

Op pad met . . .

Sonja van der Meer van Het Drentse Landschap

Het Drentse Landschap

voor dorpsbelangen is heel actief en organiseert een jaarlijkse sportdag, straatvolleybal, ontbijt op het schoolplein, fietstochten en klootschieten. Er ligt zelfs een ijsbaan. Een welbekende traditie die in ere wordt gehouden is het neutie schieten op eerste paasdag. Piet moet lachen om de vraag naar de bijnaam voor inwoners van Drouwen: "Wij Drouwenaren werden wel de Drouwener stoetkonten genoemd. Dat was echt een scheldwoord. Stoet betekent brood en ja, dat werd hier veel gebakken!"

Sonja van der Meer werkt al twaalf jaar als hoofd communicatie bij Het Drentse Landschap in Assen. Deze stichting beheert in totaal zo'n achtduizend hectare prachtige natuurgebieden met talloze karakteristieke boerderijen, keuterijen, kerken, havezaten en hunebedden. De stichting heeft zestienduizend donateurs.

Sonja vertelt: "Mijn werk is enorm veelzijdig. Het is echt communicatie in de breedste zin van het woord. Dat varieert van fondsenwerving en uitzetten van wandel- en fietsroutes tot de ondersteuning van vrijwilligers bij educatieve projecten en excursies. Ik ben eigenlijk echt als pionier begonnen; twaalf jaar geleden werd er nog niet veel georganiseerd. Nu gebeurt er zoveel! We werken bij diverse projecten ook samen met andere organisaties zoals het IVN, waterschappen, gemeenten, Drents Archief en Drents Museum. Dat maakt het nog dynamischer."

Het Drouwenerzand neemt een bijzondere plek in bij het Drentse Landschap: "Dit gebied is namelijk benoemd tot eerste aardkundig monument van Nederland. En niet voor niets. Hier stuift het zand na tienduizend jaar nog steeds en ligt de geschiedenis zichtbaar aan je voeten... En dan de oude jeneverbesstruiken, vooral met bepaald licht erop. Ze nemen bijzondere gedaanten aan in de schemering. Het is een mooi gebied en wat me hier opvalt: er gebeuren weinig vervelende dingen. Het lijkt er haast op dat recreatieondernemers de toeristen een beetje opvoeden. Ja, dat denk ik echt!"

Sonja vertelt enthousiast over het unieke van het gebied: "Je staat echt op hoogte en kijkt het Hunzedal in. Waar heb je dat nu? Hier ligt ook de overgang van het zand naar het veen beneden. En daar in de diepte, daar zwemmen ook weer bevers." Dat de bever weer is uitgezet in de Hunze en zich onlangs heeft voortgeplant, noemt Sonja de kroon op het werk.

Wat dieren betreft voelt Sonja zich in haar werk verbonden met roofvogels. "Roofvogels intrigeren mij door hun houding. Je ziet aan ze dat ze macht hebben. Macht in de goede zin van het woord. Ze hebben de macht om iets voor elkaar te krijgen, ze zijn gefocust. Met andere woorden: als je overtuigd bent dat je iets voor elkaar krijgt en je blijft er scherp op gericht, dan slaag je ook. Die mentaliteit heb ik zelf ook nodig om dit werk goed te kunnen doen."

Bijna ieder weekend van het jaar is er wel een Drentsche Aa-wandelexcursie, in het zomerseizoen zijn er zelfs vaak twee of drie per week. Elke keer staan er minstens twee gidsen klaar om mensen door het gebied te leiden. Daarvoor kan het Nationaal Landschap putten uit een pool van zo'n veertig enthousiaste vrijwilligers. Wie zijn deze gidsen, wat drijft hen en hoe beleven zij het gidswerk? Twee oudgedienden en twee nieuwkomers vertellen.

Drentsche Aa-gidsen in het zonnetje

Zondagmiddag vier uur op de parkeerplaats Wedbroeken bij Tynaarlo. Zojuist hebben de laatste excursiegangers na nog een laatste vraag afscheid genomen. De voorgaande twee uur hebben Margreet Abrahams en Menze de Jonge in een aangenaam nazomerzonnetje elk zo'n vijftien mensen rondgeleid, over het Zeegserloopje, langs het Siepelveen en door de Zeegser Duinen. Nu begeven we ons naar het terras van het naburige restaurant, waar Louis de Jong en Wytse Wijbenga zich bij het gezelschap voegen.

Louis en Wytse zijn gidsen van het eerste uur. Ze leiden veel excursies, gemiddeld bijna één per maand, vaak samen. Omdat ze beide met pensioen zijn, hebben ze er de tijd voor. Margreet en Menze doen het gidswerk naast een drukke baan. Zij nemen dan ook minder excursies voor hun rekening, al moet nog blijken hoeveel. Beiden zijn van de nieuwste lichte gidsen, nog 'vers' van de speciale Drentsche Aa-gidsencursus van najaar 2009.

Menze: "Ik ben met mijn gezin van de stad Groningen naar Zuidlaren verhuisd om landelijk te kunnen wonen. Daar hoort voor mij bij dat ik me verdiep in mijn omgeving, bewust om me heen te kijken. Het gids zijn is daar een prima manier voor." Louis woont letterlijk zijn hele leven al in het gebied, hij kent zowat elk hoekje en elk paadje. Eén ding hebben de vier gidsen gemeen: ze genieten zelf van het gebied en vinden het leuk om anderen te laten meegenieten. "Ik vind het mooi om mensen te leren kijken", voegt Louis eraan toe.

Alle gidsen hebben een speciale Drentsche Aa-cursus gevolgd, veel van hen zijn daarnaast IVN-natuurgids. Ze delen graag hun kennis, maar overvoeren mensen niet met informatie. "Op een paar punten sta je wat langer stil om uitleg te geven, en je beantwoordt vragen. Maar een excursie is vooral ook gewoon een wandeling", aldus Margreet.

Omdat mensen zich niet hoeven op te geven, is het altijd afwachten hoeveel deelnemers er op een excursie af komen. "Voor de avondexcursie op het Ballooërveld in juni stonden er 150 mensen, maar er is ook eens een excursie geweest waar niemand kwam opdagen", herinnert Wytse zich. "Het hangt af van het weer en van het thema. Zo is het thema orchideeën een garantie voor veel deelnemers. Maar ook: als er een wat uitgebreidere aankondiging in de regionale of lokale krant heeft gestaan, bijvoorbeeld met een foto erbij, dan merken we dat direct."

Ook eens mee met een Drentsche Aa-excursie? Op de achterpagina staan enkele activiteiten voor de komende tijd. Het complete programma vindt u in de Op Stap-krant, verkrijgbaar bij de meeste ondernemers in het gebied, en – met de meest actuele info – op de website www.drentscheaa.nl.

Herinrichting De Strubben Kniphorstbosch van start

Dit najaar begint Staatsbosbeheer met de uitvoering van het Inrichtings- en beheerplan voor het gebied De Strubben Kniphorstbosch. Het noordelijke deelgebied, De Strubben, is het eerst aan de beurt. De belangrijkste maatregelen zijn het verwijderen van spontane bosopslag en het verwijderen van strooisel. Daardoor krijgen de waardevolle eikenstrubben en boomkringen weer de ruimte en worden grafheuvels en karrensporen in het gebied beter zichtbaar. De kans bestaat dat af en toe een pad tijdelijk afgesloten moet worden om gevaarlijke situaties voor bezoekers te voorkomen. Na de werkzaamheden is het de beurt aan de schaapskudde om opnieuw dichtgroei te voorkomen.

Net als bij het opstellen van de plannen, besteedt Staatsbosbeheer ook bij de uitvoering veel aandacht

aan overleg met en het informeren van omwonenden. Zo zijn er inloopdagen gehouden in het kantoor in Oudemolen en in de theeschenkerij bij de Homanshof in Anloo. Ook zijn belangstellenden gevraagd mee te denken over de recreatieve inrichting van het gebied. Ruiters/menners, mountainbikers en hondenbezitters konden in afzonderlijke bijeenkomsten hun ideeën inbrengen. Mede aan de hand daarvan is een recreatieplan opgesteld, dat op 6 oktober is gepresenteerd. Meer nieuws en achtergronden over het project De Strubben Kniphorstbosch vindt u op de website www.drentscheaa.nl (klik op 'Nieuws' en dan 'Grote projecten').

Inrichting- en beheerplan Ballooërveld klaar

Op 17 juni is in Rolde het eerste exemplaar van het Inrichtings- en beheerplan Ballooërveld aangeboden aan Henk van 't Land, voorzitter van het Overlegorgaan Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa. Net als het inrichtings- en beheerplan voor De Strubben Kniphorstbosch is ook dit plan gemaakt door Strootman Landschapsarchitecten uit Amsterdam in opdracht van Staatsbosbeheer. Het is op vergelijkbare wijze tot stand gekomen in nauw overleg met omwonenden, organisaties in het gebied, deskundigen en andere geïnteresseerden. Zij konden in een vroeg stadium meedenken over de toekomstvisie en de keuzes die gemaakt moesten worden. Voor de toekomstige uitvoering van de plannen is Staatsbosbeheer verantwoordelijk. Ook dan zullen omwonenden en bezoekers op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen in het Ballooërveld.

Het beleven van de bijzondere historische en ecologische kwaliteiten van het gebied staat in het plan centraal. Om de grote open heide weer te kunnen ervaren, zal het grootste deel van de Defensiebosjes en de opslag langs de randen worden verwijderd en zal de schaapskudde het veld intensiever begrazen. Grafheuvels, maar ook sporen van recente geschiedenis zoals kleine

ontginningskampjes en de Duitse tankgracht, worden beter zichtbaar gemaakt. Het padennetwerk krijgt meer logica en afwisseling.

De Inrichtings- en beheerplannen voor het Ballooërveld zijn uitgebracht als boek met fraaie foto's en kaarten. Ze kosten € 15,- en zijn te bestellen bij het secretariaat van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa (adresgegevens zie achterpagina van deze nieuwsbrief) of via www.drentscheaa.nl. Op deze website vindt u ook meer informatie over de plannen (kies 'Nieuws' en dan 'Grote projecten').

Het hele jaar door organiseert het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa wandelexcursies onder leiding van ervaren gidsen. Hieronder een greep uit het aanbod van de komende maanden. Het complete overzicht vindt u in de Op Stap Krant 2010/2011 (onder andere verkrijgbaar bij horecaondernemers in het Drentsche Aa gebied) en (met de meest actuele gegevens) op onze website www.drentscheaa.nl. Deelname aan de excursies is gratis en aanmelden is niet nodig. Goede wandelschoenen of laarzen worden aanbevolen. Let op: uw hond mag niet mee.

Activiteiten uitgelicht

Fietsen en fotograferen langs Loonerdiep en Taarlosche Diep

Op zaterdag 30 oktober organiseren het Nationaal Landschap en Nationaal Park Drentsche Aa een fiets- en fotografeerexcursie. Deelnemers krijgen de mooiste plekjes langs het Loonerdiep en het Taarlosche Diep te zien. Op vier fotogenieke punten langs de route wordt wat langer stilgestaan, zodat de deelnemers ruim de tijd hebben om hun foto's te maken. De gids vertelt over de natuur en over de fijne kneepjes van het fotograferen. De mooiste fotoplekjes kunnen drassig zijn, waterdicht schoeisel is daarom aan te raden. De excursie start op de Brink te Loon om 9.30 uur en eindigt rond 12.30 uur. Deelname is gratis en aanmelden is niet nodig. Neem uw eigen fiets en fototoestel mee.

De fiets- en fotografeerexcursie wordt gehouden in alle vier seizoenen. De route is steeds dezelfde maar het thema van de excursie is elke keer anders. Ditmaal is het thema 'de Drentsche Aa van kwel tot wad'. De data en thema's van de fiets- en fotografeerexcursies staan in de activiteitenkalender op www.drentscheaa.nl

Zaterdag 30 oktober Nacht van de Nacht

Start 19.30 uur, Schaapskooi, Crabbeweg 2 te Balloo

Zondag 7 november Wandeling Zwattepad

Start 10.00 uur, parkeerplaats Zwattepad te Elp, langs N374 van Schoonloo naar Elp

Zondag 7 november Wandeling Landgoederen van de Drentsche Aa

Start 14.00 uur, parkeerplaats voor Vennebroek, Hoofdweg 251a langs de weg Eelde-Paterswolde

Zondag 14 november Wandeling Doorkijkjes en veldnamen van het Anlooërdiepje

Start 10.00 uur voor de kerk van Anloo

Jaap Menses

Dit informatiebulletin is een uitgave van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa en gaat over zowel het Nationaal Park alsook het Nationaal Landschap, het gehele stroomgebied van de Drentsche Aa. Het wordt gratis huis aan huis verspreid. Als u in het gebied woont maar het blad niet hebt ontvangen, geef dit dan door aan het secretariaat. U kunt ook een abonnement aanvragen bij het secretariaat of via de website. U krijgt Doorstroom dan gratis toegestuurd.

Colofon

Secretariaat Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa
Kees Folkertsma, Herman Thije
Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoon: (0592) 365864 / 365860
Fax: (0592) 365422
E-mail: drentscheaa@drenthe.nl
Internet: www.drentscheaa.nl
Coördinator voorlichting en educatie
André Brasse,
IVN Consulentenschap Drenthe
Postbus 125, 9400 AC Assen
Telefoon: (0592) 371740
Eindredactie
Henk van den Brink,
Noordwolde (Gn)
Redactie
André Brasse
Henk van den Brink
Maroesja Veken
Fotografie
NP Drentsche Aa
(tenzij anders aangegeven)
Grafische verzorging
Docucentrum provincie Drenthe
Verspreiding
TNT Post
Oplage
21.500 (gedrukt op FSC papier)

© Secretariaat Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa 2010
ISSN: 1876-8989

Nederland heeft 20 nationale parken en 20 nationale landschappen

Drentsche Aa-cursus voor bewoners

Het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa organiseert in 2011 een korte Drentsche Aa-cursus voor bewoners van het gebied. Deelnemers leren in drie avonden en een fietsexcursie over de geologie, de bewoningsgeschiedenis, de natuur en het landschap van het Drentsche Aa-gebied. De kosten zijn € 40,- per persoon. De cursus vindt plaats op de donderdagavonden 10 en 17 en 24 maart en de fietstocht is op zaterdag 26 maart. Opgave via e-mailadres consulentenschap.drenthe@ivn.nl. Eventueel kunt u ook bellen naar het IVN Consulentenschap Drenthe via telefoonnummer (0592) 37 17 40 tijdens kantooruren.

